

Benchmarking en Innovació

Projecte "Per unes residències lliures de subjeccions"

CaixaForum - Barcelona, 27 de novembre de 2012

Índex

1. Per què ens vam plantejar aquesta iniciativa?
2. Què tractàvem de resoldre?
3. Quina innovació significa per a nosaltres?
4. Com ha estat el seu procés de desenvolupament?
5. Amb quines dificultats i oportunitats ens hem trobat en el camí?
6. Quins resultats hem obtingut?
7. Com interpretem aquests resultats?

Per què ens vam plantejar aquesta iniciativa?

- Quan una persona arriba a una edat avançada s'incrementa el risc de caigudes. Per evitar-les, s'han emprat durant anys les subjeccions.
- Sanitas Residencial considera que la subjecció no és una alternativa terapèutica. Per això, ha posat en marxa un programa de racionalització i eliminació de subjeccions a tots els centres, anomenat "**Per una residència sense subjeccions**".
 - Fundación Maria Wolff
 - Confederación Española de Organizaciones de Mayores – Ceoma
 - Norma Libera-Ger de la Fundación Cuidados Dignos del País Vasco

Què tractàvem de resoldre?

- A Espanya es fa un ús significativament superior de les immobilitzacions que en altres països amb condicions socioeconòmiques similars (Alemanya, 14%, Holanda, 11%, França, 17%)
- No obstant això, l'ús d'aquests mecanismes pot acabar produint problemes físics i de salut com úlceres de pressió, incontinència, immobilitat, atròfia muscular i fins i tot trastorns conductuals - canvis d'humor, depressió, ansietat i agitació - que, en definitiva, acaben afectant la mobilitat i limitant la qualitat de vida.
- Avui:
 - **14 centres acreditats externament:** 5 d'ells pioners en les seves comunitats: Sanitas Residencial El Mirador (Navarra), Sanitas Residencial Vigo (Galícia), Sanitas Residencial Iradier (Catalunya), Sanitas Residencial Santander (Cantàbria), Sanitas Residencial Puerta de Hierro (Comunitat de Madrid)
 - Índex d'ús de subjeccions (total companyia) = 8,43% sobre 4272 residents a 40 residències

És un problema que es dóna en altres països ... però del que no es vol parlar

MailOnline

Home News U.S. Sport TV&Showbiz Femail Health Science Money RightMinds

News Home Arts Headlines Pictures Most read News Board

Restraining orders on dementia patients by hospital staff and care workers rise by a third in just a year

By SOPHIE BORLAND

PUBLISHED: 23:59 GMT, 17 July 2012 | UPDATED: 07:32 GMT, 18 July 2012

Comments (40) Share +1 0 Tweet 14 Like 41

Hospital staff and care home workers are increasingly seeking permission to sedate dementia sufferers, strap them in chairs or keep them locked in bedrooms.

More than 3,500 restraint orders were granted for such patients last year – up by a third on the year before.

The measures, called Deprivation of Liberty Safeguards, allow staff to lock patients in rooms overnight, use seatbelt-like restraints or give powerful sedative drugs.

I aquí hem començat el camí fa relativament poc temps ...

Balance de la Dependencia

EDITA: Grupo SENDA
Nº 25 - julio/agosto 2012
www.balancedeladependencia.com

III Premios SENDA

Más de 250 responsables de la Administración central y autonómica, profesionales del sector de atención a la dependencia y representantes de asociaciones y universidades de mayores asistieron al acto de entrega de los III Premios SENDA, que estuvo presidido por la ministra de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, Ana Mato.

CENTROS LIBRES DE SUJECIONES, hacia la autonomía y libertad de los residentes

La principal razón por la que profesionales y familiares han recurrido tradicionalmente a las sujeciones físicas en las personas mayores ha sido el convencimiento de que así se presta una atención más segura, evitando caídas y lesiones. Una creencia que se está demostrando errónea en la mayoría de los casos y que, además, provoca que los usuarios sufran una pérdida de autonomía y autoestima.

La Confederación Española de Organizaciones de Mayores (CEOMA) recuerda que España es el país con el mayor uso de sujeciones en mayores y enfermos de Alzheimer. Según datos facilitados por la organización, casi el 40% de las personas dependientes que viven en residencias son sometidas a sujeciones físicas, como correas y ataduras, mientras que en Dinamarca el porcentaje es del 2,2%, en Japón del 4,5%, en Islandia del 8,5% y en Francia del 17,1%.

Actualmente, existen numerosas empresas y organizaciones, como CEOEMA, la Fundación Cuidados Dignos o la Fundación María Wolff que están trabajando para eliminar las sujeciones en los centros residenciales que, cada vez más, se suman a esta iniciativa. De esta manera, la persona atendida pasa a ser el centro y los profesionales aprenden a adaptarse a sus necesidades, con el fin de mejorar su bienestar y calidad de vida.

El proceso hasta llegar a un Centro Libre de Sujeciones no es sencillo y requiere de un cambio que va más allá de la implementación de medidas alternativas y nuevos procedimientos. Se trata de una auténtica toma de conciencia por parte de la dirección del centro, profesionales y

Innovaciones en los vehículos adaptados

La integración, seguridad y comodidad son pilares básicos en la adaptación de vehículos. De ahí que las empresas dedicadas a este sector trabajen con tesón para innovar y mejorar la calidad de vida e independencia de las personas con movilidad reducida. Asientos, grúas, plataformas elevadoras, rampas, ascensores o enganches son algunos de los sistemas que se encuentran en constante perfeccionamiento.

Página 34

Formación del director de un centro sociosanitario

El director de un centro sociosanitario es responsable de su organización, coordinación y administración. Su formación es, por tanto, imprescindible y debe ser impartida por profesionales de reconocido prestigio en centros homologados, que habiliten al alumno para desarrollar las funciones de director. Además, la Ley de Dependencia establece que este profesional debe tener una titulación o experiencia mínima.

Página 42

Logopedas, figuras clave en el cuidado de dependientes

La logopedia debe adquirir mayor protagonismo en los centros sociosanitarios, porque puede reforzar el compromiso de servicio de calidad que toda residencia debe ambicionar. Al tratarse de una disciplina relativamente joven, no todos los empresarios del sector son conscientes de su importancia.

Balance de la Dependencia
Nº 25 - julio/agosto 2012

LEY DEPENDENCIA

- Consejo Territorial de Dependencia

ACTUALIDAD EMPRESARIAL

- Entrevista a Carlos Córdoba, presidente de la Federación Española de Ortesisistas Protésistas (FEDOP)
- Perfil: Ana Vicente, presidenta de la Asociación Profesional de Terapeutas Ocupacionales (APETO)
- Pago a proveedores
- Fondo SEPEDES

ADMINISTRACIÓN

- Entrevista a María Jesús Montero, consejera de Salud y Bienestar Social de la Junta de Andalucía

Centros libres de sujeciones, hacia la autonomía y libertad de los residentes

La principal razón por la que profesionales y familiares han recurrido tradicionalmente a las sujeciones físicas en las personas mayores ha sido el convencimiento de que así se presta una atención más segura, evitando caídas y lesiones. Una creencia que se está demostrando errónea en la mayoría de los casos y que, además, provoca que los usuarios sufran una pérdida de autonomía y autoestima. Actualmente, existen numerosas empresas y organizaciones, como CEOEMA, la Fundación Cuidados Dignos o la Fundación María Wolff que están trabajando para eliminar las sujeciones en los centros residenciales que, cada vez más, se suman a esta iniciativa. De esta manera, la persona atendida pasa a ser el centro y los profesionales aprenden a adaptarse a sus necesidades, con el fin de mejorar su bienestar y calidad de vida. El proceso hasta llegar a un Centro Libre de Sujeciones no es sencillo y requiere de un cambio que va más allá de la implementación de medidas alternativas y nuevos procedimientos. Se trata de una auténtica toma de conciencia por parte de la dirección del centro, profesionales y familiares; y una transformación en la filosofía de trabajo que necesita la sensibilización, implicación y formación de todo el equipo.

Sonia García - Balance
La Confederación Española de Organizaciones de Mayores (CEOMA) recuerda que España es el país con el mayor uso de sujeciones en mayores y enfermos de Alzheimer. Según

datos facilitados por la organización, casi el 40% de las personas dependientes que viven en residencias son sometidas a sujeciones físicas, como correas y ataduras, mientras que en Dinamarca el porcentaje es del 2,2%, en Japón del 4,5%, en Islandia del 8,5% y en Francia del 17,1%.

Actualmente, existen numerosas empresas y organizaciones, como CEOEMA, la Fundación Cuidados Dignos o la Fundación María Wolff que están trabajando para eliminar las sujeciones en los centros residenciales que, cada vez más, se suman a esta iniciativa. De esta manera, la persona atendida pasa a ser el centro y los profesionales aprenden a adaptarse a sus necesidades, con el fin de mejorar su bienestar y calidad de vida.

<http://www.gruposenda.net/BALANCE/25/Balance25.html>

12 | julio-agosto 2012

La Confederación Española de Organizaciones de Mayores (CEOMA) recuerda que España es el país con el mayor uso de sujeciones en mayores y enfermos de Alzheimer. Según datos facilitados por la organización, casi el 40% de las personas dependientes que viven en residencias son sometidas a sujeciones físicas, como correas y ataduras, mientras que en Dinamarca el porcentaje es del 2,2%, en Japón del 4,5%, en Islandia del 8,5% y en Francia del 17,1%.

Quina innovació significa per a nosaltres?

L'eliminació de l'ús de subjeccions, millorant la qualitat de vida, mitjançant el compromís de tota l'organització amb un ús sol excepcional i la recerca constant d'alternatives.

Eliminar les subjeccions físiques suposen els següents elements d'innovació:

- Abans de l'aplicació, i durant la mateixa, valoració que inclou totes les possibles alternatives amb un enfocament d'atenció centrada en la persona.
- Respecte al risc de caigudes, més que treballar tant sí per evitar que algú caigui, es treballarà per disminuir les caigudes evitables i perquè les caigudes que es produeixin siguin lleus i que no tinguin conseqüències importants.
- Introducció d'elements tecnològics i domòtics per fer una detecció precoç de situacions de risc

Com ha estat el seu procés de desenvolupament?

- El mètode de treball establert per Sanitas inclou formació per a tot el personal i un pla d'accions multidisciplinari.
- Informar i sensibilitzar a tot l'equip tècnic: infermeria, medicina, terapeutes, psicologia, supervisió, etc.
- Es va canviar l'organització de treball del fisioterapeuta.
- Abans de començar el procés, es fa una avaluació per veure si la persona necessita ajudes addicionals com fisioteràpia personalitzada, teràpies no farmacològiques, retirada de la medicació neurolèptica o l'adquisició de recursos tècnics com sensors de moviment o caigudes.
- El primer pas per a la posada en marxa d'aquest projecte és fer una anàlisi exhaustiva de la situació de cada persona per determinar:
 - quines conseqüències ha tingut l'ús de subjeccions
 - quins seran els efectes de la seva eliminació

Com ha estat el seu procés de desenvolupament?...i 2

- Xerrada informativa a tots els familiars i suport per assegurar que han estat informats sobre les claus del projecte, beneficis de les mesures i les diferents fases.
- Modificació dels espais físics a les zones comunes.
- Algunes de les mesures que s'han adoptat:
 - Retirada de baranes
 - Retirada de subjeccions diürnes
 - Disseny de circuit de caminar per la planta
 - Ajust de la medicació
 - Reeduació d'esfínters
 - Modificació de l'alçada del llit
 - Adquisició de coixins antilliscants, protectors, endolls amb llum i control d'errants o detectors de llit
- Després de retirar les subjeccions, seguiment

Amb quines dificultats i oportunitats ens hem trobat en el camí?

- La **seguretat** té un preu, i és important evitar un excessiu proteccionisme que indueixi a immobilitzar la persona.
- Més de treballar per evitar com sigui caigudes, s'ha de treballar per **reduir la probabilitat de conseqüències greus**.
- Hi ha un nombre de caigudes en persones grans que es pot considerar "normal". Els majors cauen més que els joves per raons fisiològiques, generalment associades a l'envelliment.
- Cal ser **permissius amb la mobilitat**, i fins i tot estimular.
- La **principal dificultat** és convèncer a algunes de les famílies i difondre amb els professionals del camp de la salut que no utilitzar subjeccions és la millor praxi.

No és arriscat?

La pregunta se la fan professionals i familiars quan es planteja la possibilitat d'eliminar les subjeccions als residents amb greus problemes neurològics.

Alícia Fernández va ingressar a la seva mare, malalta d'Alzheimer, a la residència El Mirador de Pamplona el 2011. Quan li van explicar el projecte es va quedar una mica intranquil·la.

La seva primera reacció va ser pensar que **"si ho fan en altres llocs, serà per alguna cosa. Però després t'adones que està en joc la dignitat de les persones i que si es prenen les mesures necessàries no passa res"**.

Elements a destacar en la gestió del canvi

1. **Compromís de tota l'organització** amb un ús racional i la recerca d'alternatives
2. **Informació i compromís compartit** amb les famílies i amb els interlocutors de l'àmbit sanitari
3. **Valoració integral** fonamentada en els principis de l'atenció centrada en la persona que inclou totes les possibles variables
4. **Acceptar un cert risc de caigudes**, per disminuir radicalment les caigudes evitables i perquè les caigudes que se produeixin siguin lleus i que no tinguin conseqüències importants.
5. **Introducció d'elements tecnològics i domòtics** per fer una detecció precoç de situacions de risc.

Quins resultats hem obtingut?

- L'eliminació de subjeccions millora la qualitat de vida, la mobilitat i l'augment de l'autonomia de les persones amb demència.
- El projecte "Per una residència sense subjeccions" ha demostrat que és viable eliminar les subjeccions físiques en residències de gent gran de diferent dimensió, nivells de dependència i de diferents comunitats.
- Al mateix temps s'ha aconseguit un manteniment i alguns casos reducció en el nombre de caigudes que pateixen els residents i també en la xifra de les que tenen conseqüències més greus, com fractures o traumatismes crani-encefàlics.
- Fins i tot, s'ha comprovat que en els centres sense subjeccions es respira un ambient calmat, tranquil, on tant residents com treballadors se senten còmodes.
- És un canvi de cultura que inclou la personalització de l'atenció al resident.

El canvi és palpable

"Fa la sensació d'estar treballant en un altre lloc"

"Després de la retirada de la subjecció, l'alteració conductual que patien i consideràvem que era inherent a la patologia desapareixia o se reduïa"

"Conscienciació, motivació i implicació de tot l'equip"

Directora Sanitas Residencial Vigo

"L'ús de subjeccions treu més del que dóna"

Fisioterapeuta Sanitas Residencial Santander

Beneficis

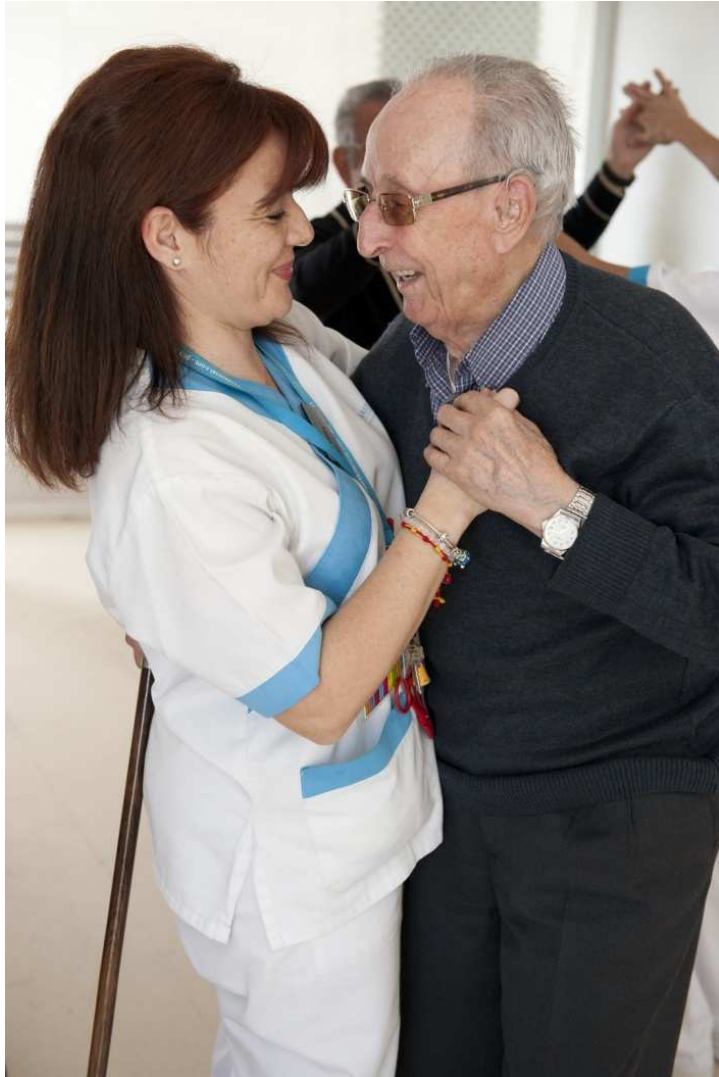
- Per als residents
 - Millora qualitat de vida
 - Millor comportament conductual (menys agitació)
 - Augment de l'autonomia:
 - Recuperació de la mobilitat, del ritme intestinal i del son
 - Sense augment de caigudes, tant en nombre com en gravetat
- Per a les famílies
 - Sensació de major tranquil·litat i serenitat a les unitats de demència, no induïda per fàrmacs
 - Es redueix el sentiment de culpa
 - Major implicació en la vida del centre i en les cures del resident
- Per als professionals i cuidadors de les residències
 - Percepció de major utilitat en el seu treball
 - Major implicació
 - Augment de la mentalitat de preocupació per resident i tracte individualitzat

Com interpretem aquests resultats?

- És viable eliminar les subjeccions físiques en residències de diferent dimensió, nivells de dependència i de diferents comunitats i alhora aconseguir un manteniment i alguns casos reducció en el nombre de caigudes que pateixen els residents i també en la xifra de les que tenen conseqüències més greus, com fractures o traumatismes crani-encefàlics.
- El comportament dels centres acreditats per Ceoma arriba a un nivell similar o inferior de caigudes amb conseqüències menys greus que els centres que segueixen utilitzant. Aconsegueix addicionalment tots els beneficis assenyalats per la seva eliminació.
- Els centres certificats per Libera-Ger mantenen uns nivells lleugerament superiors de caigudes però hem de veure el seu comportament en més temps o quan augmenti el nombre de centres amb aquesta certificació per siguin comparables.

T'apuntes?

Ballem? – 2011

Caminem – 2012

